

Britt-Marie Alvem
Stadsmiljö
08-508 262 63
brittmarie.alvem@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2010-05-18

Förslag till nya mål och åtgärder inom Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Anmälan av svar på remiss

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden lägger anmälan till handlingarna

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har svarat på remiss ”Förslag till nya mål och åtgärder inom Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet”. Åtgärdsprogrammet syftar till att bevara gamla, skyddsvärda träd för att därigenom främja den biologiska mångfalden. Ett utökat samarbete mellan stadens förvaltningar bör inledas och ett kontrollprogram för trädens bevarande i samband med exploateringar tas fram.

Bakgrund / Remissen

Naturvårdsverket har skickat Remiss av förslag till nya mål och åtgärder inom Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. NV önskar ett sammantaget svar från Stockholms stad till den 3 maj 2010. Den korta remisstiden medför att stadens förvaltningar inte uppfylla detta önskemål. Trafikkontoret har diskuterat remissen med Stadsbyggnadskontoret och Miljöförvaltningen.

Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd har följande övergripande mål:
”Grova, gamla och ihåliga träd bevaras som ett viktigt värdebärande element i landskapet. Träden och deras närmiljöer vårdas på ett sätt som gör att trädens vitalitet och värden för biologisk mångfald bevaras. Träd äldre än 200 år avverkas inte. Efterträdare förekommer på ett sätt som gör att det kommer att finnas tillräckligt med gamla, grova och ihåliga träd för att berörda rödlistade arter ska kunna finnas i livskraftiga populationer. Åtgärder för att bevara och vårda träden är prioriterade i planering och i operativ verksamhet. Kunskap och information om trädens värden och behov av skydd och vård finns integrerad i samliga berörda aktörers verksamheter.”

Som särskilt skyddsvärda träd avses träd grövre än 1 meter i diameter, mycket gamla träd (äldre än 140 år), gran, tall, ek och bok äldre än 200 år, samt grova hålträd.

Åtgärdsprogrammet anger bl a kommunspezifika mål:
För att förhindra att fällda hålträd eldas i värmekraftverk, ska dess istället läggas på minst två upplagsplatser per kommun för att kunna användas inom naturvården. Antalet särskilt skyddsvärda träd i alléer samt inom parker, gårdsmiljöer och tätorter minskar ej p.g.a. avverkning, där alternativ finns. Beskärning och stabilisering som metod för att bevara dessa träd preciseras i uppdragsbeställningar till utförare och används normalt i arbetet med dessa träd från och med 2010. I minst 70 % av all nyplantering inom parker, gårdsmiljöer och tätorter används det eller de trädslag som är värdebärande och typiskt för traktens kulturlandskap.

Vidare föreslås att Trädportalen www.tradportalen.se används vid fysisk planering. Kommunerna föreslås även inrätta ett s k trädråd där olika yrkeskompetensser ingår. Syftet med gruppen är att verka för sammanhållen planering, styrning, och förvaltning av särskilt skyddsvärda träd inom kommunen. På kommunernas hemsidor ska framgå vilka biotopskyddsområden som har beslutats samt inom vilka områden trädfällningsförbud gäller. Förekomst av

särskilt skyddsvärda träd bör framgå i detalj- och översiktsplaner. Trädvårdsplaner upprättas till skydd för och vård av särskilt skyddsvärda träd.

I remissen beskrivs även befintliga mål som föreslås behållas: Antalet särskilt skyddsvärda träd inom varje enskild trädmiljö minskar ej mer än 15 % fram till 2014.

Analys och konsekvenser / Trafikkontorets synpunkter

Inom Stockholms stad har stora träd endast skydd inom ett fåtal detaljplaner, inom nationalstadsparken eller inom natur-/kulturresevat, strandskydd eller biotopskydd. Alléer har ett automatiskt biotopskydd. Esplanaderna och innerstadsparkerna bl a är av riksintresse för kulturminnesvården.

Stockholm har ett världsunikt bestånd av gamla ekar som står i och nära staden. Dessa har inventerats i ”Stockholms unika ekmiljöer”. Fyra av de största eklokalerna berörs av lika många stadsutvecklingsområden: Norra Djurgårdsstaden, Nordvästra Kungsholmen, Farsta och Liljeholmen-Gröndal. Stockholm har även hållmarksbarrskog på de norrvända branter som tidigare inte varit bebyggda. Dessa innehåller stora tallar som även de enligt denna remiss är särskilt skyddsvärda.

Dessutom innebär den stora utbyggnaden av ledningsnätet ytterligare konsekvenser för träd då man av besparingskäl gärna vill gå genom park- och naturmark.

Genom att bevara gamla, stora träd ökar man inte bara kultur- och naturvärdena i staden, utan även upplevelsevärdena i medborgarnas närmiljö. Genom bevarandet av de biotoper som de utgör stommen i skulle man även kunna vinna ”färdiga” naturparker, vilket skulle vara en vinst både ur drifts- och anläggningssynpunkt samtidigt som de överensstämmer med målen för bevarandet av mälardalslandskapets särdrag. Detta synsätt var väl utbrett inom stadens förvaltningar under mitten av 1900-talet och kom att präglade den tidens exploateringar så att miljöer som idag ses som typiska för Stockholm som Norrmälarstrand, Rålambshovsparken och Fredhällsparken med tillhörande bebyggelse skapades.

Arbetet med att bevara träden kommer att innebära att stadens förvaltningar måste samarbeta i större utsträckning i dessa frågor samt att en större hänsyn måste tas till skyddsvärda träd vid olika typer av exploateringar. Ett omfattande

kontrollprogram under byggprocessen måste dessutom upprättas. Detta kommer att innebära en del kostnader för staden, men mervärdet torde vara ovärderligt.

Trafikkontorets förslag / Remissmaterialet

Åtgärdsprogrammet bör bearbetas ytterligare, bl a bör riktlinjer för beskärning av dessa träd som är baserat på forskning från ledande universitet och institutioner utformas. Trädvårdsplaner upprättas där träden uppfyller kraven för skyddsvärda träd, dessa planer bör upprättas i samarbete med arborister, förutom ekologer och kulturmiljövårdare.

Inom Stockholms stad ska redan under planarbete vid nybyggnation eller annan exploatering hänsyn tas till de träd som ska sparas. Träden skall ges förutsättningar att fortsätta leva och växa. Detta kan uppnås genom ovan nämnda kontrollprogram. Under byggnationen ska hela trädet (krona, stam och rötter) skyddas på sådant sätt att trädet inte kommer till skada.

För parker och naturområden ska skötselplaner tas fram som innefattar trädvård.

Ett utökat samarbete och en delad grundsyn beträffande skyddsvärda träd delas av alla stadens förvaltningar där staden gemensamt arbetar för att dessa ska bevaras.

Slut